Štev. 3. (Poštno tek. račun. - C. C. con la Posta) V Trstu, petek 15. januarja 1926. Leto IV.

Izhaja vsak petek opoldne.
Naslov: Trst-Trieste
Casella Centro 37
ali pa: via Imbriani 9/III.
Izdaja: konsorcij Malega lista

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

Stane: ena številka 25 stotink.
Leto 10 lir
Pol leta [illegible]
Izvolj. [illegible] (JUGOSLAVIJA)
Odg. urednik Ivan Presel

Mali koledar.

Petek, 15. januarja: Pavel, puščavnik, Maver. — Sobota, 16.: Marcel, Ticijan. — **Nedelja, 17.:** Anton, puščavnik. — Ponedeljek, 18.: Sv. Petra stol v Rimu. — Torek, 19.: Kanut, Marij. — Sreda, 20.: Fabijan in Sebastijan. — Četrtek, 21.: Neža (Janja). — Petek, 22.: Vincencij, Anastazij.

Mohorjeve knjige.

Težko smo jih čakali. Že godrnjali smo, zakaj jih ni tako dolgo, vedno smo popraševali pri poverjenikih, kaj je s knjigami; naša radovednost je rastla. Za novo leto pa smo dobili tako lepo darilo, da smo pozabili na dolgo čakanje in naša radovednost bo imela obilno pašo to zimo. Lahko rečemo, da je Goriška Mohorjeva družba posekala vse druge družbe in publikacije na Slovenskem. Sam koledar je bogata zakladnica koristnega in zabavnega; v navadnem knjigotrštvu bi veljala taka knjiga vsaj 20 lir. In roman «Sanguis martyrum» bi bil zase vreden 10 lir; je pa tudi branja vreden. Zelo smo veseli tudi Socialne čitanke, ki je prišla o pravem času in za veliko potrebo. Ona podaja osnove socialnega znanja z večno veljavnega vidika. Treba jo je shraniti in večkrat brati s premislekom. Vse knjižnice naj jo dajo vezati. Četrte, bukvice «Nevesta s Korinja» so vesela domača povest s slovenske zemlje; z užitkom jih bodo brali vsi. Izreči moramo zasluženo pohvalo Mohorjevi družbi za letošnji res dragoceni književni dar in ji želimo obilnih uspehov tudi v prihodnje: naj živi, raste in procvita!

Radić odlikovan.

Štefan Radić, hrvaški voditelj in sedaj tudi minister prosvete, je bil od kralja Aleksandra odlikovan z redom sv. Save I. vrste.

Pašičevo zdravje.

Za pravoslavne praznike je ministrski predsednik Pašič zapustil Belgrad ter se preko Trsta peljal v Montekarlo. Baje njegovo zdravje ni prav trdno in se je namenil ostati tam cel mesec. V vladi ga nadomestuje Marko Gjuričić kot najstarejši član ministrskega zbora.

Jubilej.

Č. g. Liberat Sloković, župnik pri Sv. Petru u Šumi, je nedavno obhajal 60 letnico rojstva. Zaslužnemu možu želimo še obilo let v zdravju in plodonosnem delovanju. Bog živi!

Vesela vest.

Mons. dr. A. Karlin, bivši tržaški škof, kateri sedaj vlada Slomškovo škofijo v Mariboru, je izjavil, da se v kratkem začne razprava, da se Anton Martin Slomšek proglasi blaženim. Tako bi ta slavni kulturni delavec postal tudi prvi slovenski svetnik.

Marš vsaksebi.

Vlada je razpustila občinski odbor v Dekanih pri Kopru. V Istri se pričakujejo še drugi razpusti.

Amen.

Kraljevi odlok z dne 23. novembra 1925. določa, da se odpravi pouk slovenščine v ljudskih šolah. Dodatne ure v tistih razredih, ki so že poitalijanjeni, odpadejo sploh.

Vezuv.

Ognjena gora tam doli južno od Napolija se je ob novem letu zbudila. Nakuhala je v svojem obširnem kotlu polno kaše (lave), katera pa ni prekipela. Morda je tista kuhinja kaj v zvezi z našim potresom.

Velikanski škandal na Mažarskem

Najodličnejše osebe so ponarejale francoski denar. S ponarejenim denarjem so pripravljali vojno.

Velik prah je vzdignilo po celem svetu odkritje, da so na Mažarskem ponarejali francoske tisočake. Ta tovarna je bila skrbno pripravljena. Namени, katere so imeli ponarejevalci, so bili bolj politične narave, kakor le za osebno sebičnost. Na čelu sleparske družbe je stal princ slavnega plemiškega imena, Ludvik Windischgraetz (izg. Vindišgrec). Denar so delali v Budimpešti v državni tiskarni zemljevidov. Izdelane tisočake so prenašali daleč v svet. Tudi v Milanu so bili baje, a so malo razpečali. Na Nizozemsko je bil poslan vpokojeni polkovnik Jankovič; sleparski denar so mu zapečatili z državnimi diplomatskimi pečati, da je lahko varno vlačil slabi denar čez mejo. Par tednov je šel «kšeft» od rok. Dunajska policija je sicer nekaj vohala, pa nastopiti ni smela, ker so baje to preprečili neki diplomati. Ko so pa Nizozemci in Francozi zvedeli za to vražje delo, so skočili pokoncu. Zahtevali so od mažarske vlade, da mora napraviti konec. Mažarska vlada je prišla v strašno zadrego. Pri sleparskem delu so bili zraven najvišji državni uradniki: ravnatelj policije Nadossy (Nàdoši), vojni minister, ravnatelj zemljevidne tiskarne in razni drugi odličnjaki. Za celo reč pravijo da je vedel tudi sam državni upravnik Horty in morda tudi ministrski predsednik. Toda Francija je tako ostro nastopila, da je moral ministrski predsednik vsaj nekaj ukreniti. Zaprl je kneza Windischgraetza, policijskega ravnatelja Nadossyja in še več nižjih. V Budimpešti je nastalo veliko razburjenje. V mesto prihajajo iz tujih držav tajni policisti, da pazijo na mažarsko vlado, da ne bi skušala kaj potajiti; povsod se vtikajo v preiskave in mažarska vlada mora to mirno trpeti, ker jo je sram. Skušala je stvar tako zasukati, češ da je Windischgraetz bil zadolžen, da je velik zapravljivec in da je ponarejal zato, da bi se izvlekel iz dolgov. Pa javno mnenje po Evropi ima drugačno sodbo. Sodi se, da so za tem škandalom mažarski fašisti. Ti so hoteli zopet oživiti nekdanjo mažarsko moč, vzeti Čehom, Jugoslovanom in Rumunom vse, kar so ti dobili po vojni leta 1918. in ustanoviti veliko mažarsko državo. Brez vojne bi to spet ne šlo. Za vojno pa je treba denarja. Sklenili so torej natiskati in razpečati za kako milijardo frankov slabega denarja, s tem udariti francoski denar in opremiti sebe z vsem potrebnim. Sodi se, da so morda ponarejali tudi češke krone in jugoslovenske dinarje z enakimi nameni.

Nizozemski in francoski policiji gre zasluga, da se niso uresničili mažarski načrti. Francija bo zahtevala od mažarske vlade zadoščenje in plačilo za vso škodo, katero je trpela. Tudi Češka in Jugoslavija sta nastopili v obrambo svojih koristi. Zaenkrat se je torej mažarski živinski nacionalizem žalostno podelal.

Nesreča v kamnolomu.

(Poročilo iz Lokve).

Potres je pretresel tudi sklade v lokavskem kamnolomu. Dne 5. januarja, ko so zjutraj delavci prišli na delo, so opazili, da se je večkrat sesulo nekaj kamenja od stropa dol. Eden je šel tedaj pogledat, kaj da je. Komaj dobro pogleda, zakriči: Tecite proč, tecite! Ravno so vsi pritekli ven, ko se je utrgala velikanska stena, katera je ondot okoli dobro stresla. Od zgoraj dol je popadalo kamenje in se porazbilo; računa se škode nad 8000 lir. Ko bi bili delavci par minut zamudili, bi bilo tudi njih potrlo, da ne bi niti koščice pobrali za njimi.

Kaj si zmisli turški paša.

Kemal paša vlada Turke z železno palico. Vpeljati hoče vse evropejske navade, dobre in slabe. Prepovedal je nositi fes (to je kapa brez krajcev, kakršno nosijo tudi snoparji); on hoče, da morajo vsi nositi klobuk. Taka postava je bedasta. Dobro pa je ukrenil Kemal, ko je Turkom prepovedal imeti več žen; vsak naj ima samo eno, kakor v Evropi (ko bi le bilo natanko tako res!). Slabo je pa ukrenil, ko je dovolil razporoko. Paša je nadalje odpravil stari turški koledar in vpeljal evropejskega; slavni celodnevni post «ramazan» je prepovedan. Tako meša Kemal dobro in slabo kakor vsi nasilni vladarji, ki so zrastli na liberalnem smetišču. Z ene plati je za Turke dobro, da jih paša suče «levo-desno», ker se bodo morda kaj zbrihtali in popustili od svoje trdovratne mohamedovščine. Potem utegne krščanska vera najti pot do njih; dozdaj so bili za krščanstvo strašno trde glave.

BELEŽKE.

Dobro da vemo. Mi smo že omenili, da je «Učiteljski list» delal reklamo za glasilo svobodnomiselnega dijaštva. Kajpada glasila katoliških dijakov ni niti omenil. Izgovarja se takole: Saj smo lani omenili tudi knjige za verouk. — Iz tega razberemo, da meče «Učiteljski list» katoliško cerkveno knjigo in brezverski časopis vse v en koš. Urednik ali ne pozna cerkvenih postav, ali pa, če jih pozna, se postavlja navzlic postavi na svobodomiselno stališče. Iz izkušnje zadnjih let lahko sodimo, da velja drugi sklep. Dobro da vemo. Na to dejstvo opozarjamo učiteljstvo, ki še ni zavrglo Cerkve, in pa druge naše organizacije.

Pametna beseda. V Ljubljani izhajajoči «Narodni dnevnik», glasilo vladne radikalne stranke, se zavzema za zedinjeno Slovenijo. Takole piše:

«V času taborov, ko je slovenska zavest bila najmočnejša, ni bilo slovenske vasi, iz katere ne bi odmevala zahteva po Zedinjeni Sloveniji. Ta zahteva je bila tako močna in tako jasna, da je ostala živa tudi v časih največje degeneracije slovenske politike. In živa je še dandanes. V prvih časih osvojenja je sicer kazalo, ko da bi postala zahteva po Zjedinjeni Sloveniji odveč, ker kaj nam bo Zjedinjena Slovenija, če pa imamo zjedinjeno Jugoslavijo. V sedmih preobratnih letih pa se je jasno pokazalo, da je bila ta misel napačna in bolj ko kedaj se vidi danes, **da vodi pot k pravemu duhovnemu zedinjenju vseh Jugoslovenov le preko Zedinjene Slovenije.**

Najprej morajo biti Slovenci celota, potem se more šele pričeti duhovno zedinjenje Jugoslavije. Najprej mora biti organizirana nižja skupina, potem se šele prične organizacija višje».

MIHEC: Oh ti bratski objemi! kako to duši!
JAKEC: Tako tarna Gorica, ko se Videm masti.

Ali bo Narodni svet?

Po praznikih je izšel v «Goriški Straži» in v «Pučkem Prijatelju» odgovor na izjavo tržaške «Edinosti». Z ozirom na izjavo «Edinosti», ki je bila polna očitkov, bi bil človek pričakoval ostrejšega odgovora; toda krščansko-socialna struja je s svojim odgovorom podala dokaz, da resno želi spraviti Narodni svet v življenje. Za dokaz navedemo sledeči odstavek iz «Našega odgovora», kakor je objavljen v «Goriški Straži»:

«Živo smo čutili in čutimo v sebi dolžnost, da krepko in odločno zavrnemo vse drzne obtožbe in žalitve, naperjene proti našemu gibanju... A še druga dolžnost se je vzdignila silna in mogočna pred našim duhom: dolžnost do narodne enote. Vprašali smo se: Čemu smo bili stavili javni predlog in kaj smo hoteli z njim doseči? Odgovor je lahek. Živimo v težkem času, ko izgublja naše narodno občestvo svoje najbolj dragocene dobrine in se dviga iz globin ljudstva klic po skupni obrambi v Narodnem svetu. Narodni svet se mora ustanoviti, to je bil cilj našega predloga. Naša sveta in prva dolžnost je, da ta cilj uresničimo. Naš sklep je zato brž dozorel! Povzpnimo se na višino sedanjega zgodovinskega položaja, dvignimo se nad vse žalitve naših oseb, časopisov in organizacij, da se le Narodni svet res ustanovi. Odklanjamo sicer na slovesen način vsebino in obliko nasprotnih napadov, a puščamo posamezne obtožbe in žalitve brez zavrnitve.

To žrtev prinašamo ljudstvu! Z mirno vestjo vabimo široko javnost, naj ona sama sodi, ali je naš sklep pravilen, naj ona sodi, kakšen je bil njihov in kakšen naš nastop, kje je strankarska strast in kje narodna požrtvovalnost.»

Odgovor goriške in istrske organizacije se končuje tako: «Nalagamo poslancu dr.ju Besednjaku, naj stopi tekom meseca januarja v stik z vodstvom nasprotne stranke, da se more izvesti praktična organizacija Narodnega sveta.»

*

Z ozirom na dolgevezne napade, katere je v decembru prinašala «Edinost», je ta odgovor miren, resen in stvaren. Dokazuje politično zrelost in moč naših organizacij. Zato pričakujemo, da bo tudi nasprotna stranka začela stvarno razpravljati in da bo doprinesla, kar je na nji ležeče k ustanovitvi najvišje narodne instance.

NA ZNANJE.

Ker niso vsi naročniki pravočasno prejeli čekovnih položnic, smo podaljšali rok za Ljudsko pratiko. Poslali jo bomo vsem, kateri poravnajo celoletno naročnino do konca januarja.

Kako je s politiko

RUSIJA HOČE PROSTO POT NA MORJE.

Kakor da bi počila bomba pred svetovnimi diplomati, je padla ta teden novica: Sovjetska Rusija je sklenila vojaško pogodbo s Turčijo. Kaj pomeni to prijateljstvo? Odkod naenkrat ta zveza? In če se dve državi vojaško zvežeti, se takoj vprašamo: Proti komu?

Posežimo malo nazaj v pretekle čase, pa bomo koj videli, kam ruski medved taco moli.

Rusija nima proste morske poti v Evropo. Velikanska država je, bogata na rudah in pridelkih, — pa vsak hip jo lahko druge države začnejo dušiti. Zaprejo ji pot skozi dardanelsko ožino v Sredozemsko morje. Na tej ožini leži Carigrad, v Carigradu pa je Turek doma. Če Rusija hoče dobiti prosto pot po svetovnih morjih, mora Turka uničiti in zasesti Carigrad — ali pa mora pri Turku prijateljstva iskati.

Dvesto let že preži Rus na Carigrad. Enkrat so stale ruske čete že pred carigrajskimi vrati, a ko so hoteli vstopiti v mesto, je stopil Anglež naprej in je ustavil Rusa: «Ne boš vladal v Carigradu!» To je bilo leta 1876., ko so ruske armade osvobodile naše brate Bolgare izpod turškega gospodstva. Rusija se je morala vdati, Carigrad je ostal turški. Rusija je čakala na drugo priliko, zakaj brez morja ji je teško živeti. Prišla je svetovna vojna: Rusiji so zavezne države obljubile, da bodo zmagovalci Turku vzeli Carigrad in da bo ona vladala v imenu vseh zmagovitih držav. Lepe nade! Toda revolucija je vse te načrte prevrnila.

Rus in Turek postaneta prijatelja.

Boljševiki so sklenili z Nemčijo l. 1917. poseben mir. Carigrad je ostal v turških rokah. Pot na morje je ostala zaprta. Rusija je obrnila politiko: Z grda ni šlo, z orožjem ni mogla dobiti Carigrada, bo šlo pa z lepa! S Turčijo nas vežejo skupne koristi! je spoznala Rusija. Turek in Rus imata skupnega nasprotnika mogočno Anglijo, ki vlada po vseh morjih. Angleška svetovna država ima pod sabo eno petino vse zemlje. Vsak četrti človek na svetu je angleški državljan! Anglija se boji močne Rusije, zato ne pusti, da bi se ji pot na morje odprla. Boji se pa da bi se Turčija okrepila. Zakaj če bi Turčija postala močna, bi mogla vzburiti ves mohamedanski svet, 300 milijonov ljudi v Indiji, v Perziji, v Mezopotamiji, Egipčane, Arabce v Afriki. Anglija bi izgubila velike in bogate dežele, njeno svetovno gospostvo bi se zrušilo v prah.

Rusija je izprevidela, da ji kaže, pridobiti si prijateljstvo mohamedanskih narodov, posebno pa Turčije. Osnovala je v sovjetski državni zvezi celo vrsto avtonomnih mohamedanskih republik. Mohamedanska ljudstva v Sovjetski Rusiji imajo lastne vlade, lastno zakonodajo, upravo in vodstvo. Kaj čuda, če se ta ljudstva z odkritim navdušenjem obračajo do Moskve! Rusija si je znala pridobiti njihovo zaupanje. Iz srditih sovražnikov je napravila prijatelje in zaveznike.

Ko je zunanji minister Čičerin ponudil Turčiji roko v zavezništvo, je Turčija z veseljem sklenila vojaško pogodbo. Kakšen pomen ima ta pogodba? Prvič: Vpliv Rusije se je razširil daleč po mohamedanskem svetu. Drugič: Angleški vpliv na Turčijo je vničen. Tretjič: Rusija se je zelo okrepila in ni daleč čas, ko bo dosegla, da ji njena zaveznica Turčija odpre pot na svetovna morja.

BOJ MED RUSKIMI KOMUNISTI.

Vso to premišljeno in spretno politiko Rusije vodi komisar Čičerin. Tržaški fašistovski «Popolo di Trieste» pravi, da je «Čičerin najduhovitejši svetovni diplomat sedanje dobe». Prav res je to. Vendar ne soglašajo vsi ruski komunisti z njegovo politiko. Zakaj v boljševiškem taboru sta dve stranki, ki se borita za premoč in zmago.

Prva je stranka pravih, gorečih komunistov. Vodi jo Zinovjev, ki je predsednik Tretje internacionale, v kateri so združene komunistične stranke vsega sveta. Goreči komunisti pravijo: Komunizem bo zmagal šele takrat, če izbruhne revolucija po vseh velikih državah. Zato naj se sovjetska Rusija nič ne pogaja z drugimi državami, ampak naj z denarjem in tiskom neti revolucijo po vseh državah. - Lenin je pogrešil, ko je pustil, da se je kapitalizem spet vrinil v rusko industrijo. Rusija mora dosledno izpeljati načela čistega komunizma. Kmetom je treba zemljo vzeti, zemlja bodi državna. Trgovino naj vodi država. Komunizma je v Rusiji čimdalje manj — zato moramo z nova pritisniti kmeta, da sprejme komunizem.

Beli komunisti.

Drugo stranko vodi Leninov tovariš Trocki. Nasprotniki jim pravijo «stranka belih». Ta skupina, ki jo na vso moč podpira tudi Čičerin, pravi: Že devet let čakamo, da pride do svetovne revolucije. Pa je ni. Ne smemo čakati, da se ta čudež izvrši, sicer bo komunizem še pri nas propadel. Mi moramo sami izvesti to, kar se izpeljati da. Kmetu zemlje ne smemo vzeti; če postane zemlja res državna, je kmetje ne bodo obdelavali in spet bo izbruhnila lakota. Proti kmečkemu ljudstvu ne smemo iti. Tudi komunizem ne more z glavo prebiti zida. Rusija se more obnoviti le s pomočjo drugih držav. Zato moramo iskati zaveznikov, denarja, strojev, da dvignemo rusko gospodarstvo. Res da je ostal glavni del komunističnih idej le na papirju. Ampak če zdaj izvedemo komunistične načrte v vsej obsežnosti, bo rusko gospodarstvo vničeno.

Ko so beli komunisti prvič odločno nastopili za te načrte, se je zgrnil nad nje pravi vihar napadov. «Goreči» so trdili, da so «beli» izdajalci komunizma, plačani od evropskih kapitalistov, da pomagajo tem vriniti se v ruske rudnike; očitali so jim, da izdajajo svetovni proletarijat, da so zastrupljeni po buržoaznem mišljenju. «Goreča» stranka je na lanskem zborovanju komunistične stranke zmagala. Trockij je moral iti v prognanstvo.

Beli so zmagali.

Toda stranka belih se ni udala. Na tihem je zbirala pristaše, da dobi večino v ruski komunistični organizaciji. Na novega leta dan se je završilo državno zborovanje ruskih komunistov. «Beli» so dobili 636 glasov, «goreči» pa 16 glasov! Trockij je spet splaval na vrh kot olje. Zinovjev je bil poražen in s tem so komunistične stranke vseh drugih držav zadobile težak udarec. Kajti vladajoča «bela» stranka se bo le malo brigala za komunizem po drugih državah, ker hoče predvsem okrepiti in dvigniti svojo domovino, Rusijo.

Goriško pismo.

Pri nas je tako:

Videm in Gorica — bratec in sestrica — pa se križem gledata! Gorica umira, Videm raste. Pa ima Gorica še ljudi, ki se borijo za to, da naše mesto spet postane živo srce goriške dežele. Ti terjajo, naj Gorica postane sedež prefekture. Pa imajo malo sreče. Fašistovski poglavar Graziani, ki je izdajal tednik «L' Isonzo» in se boril proti Vidmu, gre te dni v gorko deželo Cirenajko. Postal je tajnik guvernerja. S seboj nese diplomo častnega občana občine Renče in bo lahko pokazal Arabcem, kako trd in neizprosen je slovanski liberalni magnat, ko brani čast naroda in svojo malho. Drugi branilec Gorice je bil konzul Heiland. Za časa fašistovske revolucije je poveljeval soški črni legiji. Sedel je v veliki dvorani deželne palače za mizo, na kateri je ležala med samokresi mrtvaška lobanja in je deputacijam dajal zagotovila, da se «mirnim občinm nič ne bo zgodilo». Zdaj je njegova slava minila, mož je iz konzula postal navaden brezposeln pešec.

Tretji, ki se je postavil v bran proti Vidmu, je bil bolj resen mož: baron Caprara. Goriški fašisti so ga kmalu dvignili na vodilno mesto: postal je tajnik mestnega fašja. Čim so videmski mogočnjaki videli, da mož postaja vpliven — koj so mu vrgli klado pod noge. Goriški fašisti so zahtevali, naj baron Caprara postane poslanec — videmski poglavar Pisenti pa je Capraro vrgel in imenoval za kandidata 70 letnega starčka Maranija. Potem so prišle občinske volitve. Caprara se je pripravljal, da sede na županski stolec — pa je počila nova bomba pred njim: Videmski fašisti so ga obtožili sleparije in tako povedali Goričanom: Ta vam županil ne bo! Caprara pa se je postavil videmski gruči po robu in je šel iskat pravice pred sodnijo. Pokazalo se je, da so obtožbe proti njemu bile piškave. Mož je zmagal in je zopet zasedel mesto fašistovskega tajnika v Gorici. Kaj bo sedaj začel. Po naši misli je za Slovence malo razlike, ali bije videmski bič ali pa goriški snop.

Kako bije goriški snop, smo spet začutili te dni: Štirje slovenski odvetniki so bili obsojeni, da ne smejo izvrševati za šest mesecev odvetniških poslov. Čemu ta obsodba? Ker niso podpisali dolarja za amerikansko posojilo.

In kaj je še novega v Gorici? Misijonsko trodnevnico smo imeli: stotine Slovencev so poslušali na Travniku govore misijonarja Poharja. Pri dveh misijonskih predavanjih v prostorih naše «Mladike» je bilo nad 1000 poslušalcev.

Novo organizacijo smo dobili: Zvezo dobrodelnih društev. Vodil jo bo dr. A. Pavlica. Ne ve se še, ali bo tudi to prepustil liberalcem ali ne, kakor jim je prepustil Goriško Matico.

Sporazum med Vatikanom in Jugoslavijo

Svoječasno smo poročali, da je nastal spor med papežem in Jugoslavijo zaradi rimskega zavoda sv. Jeronima. Sedaj javljajo listi, da se je spor poravnal prijateljsko. Vatikan je priznal Jugoslaviji vse tiste pravice pri zavodu, katere je nekoč imela Avstrija. Za novega ravnatelja tega zavoda bo imenovan katoliški duhovnik iz Jugoslavije. Dosedanji poslanik Jugoslavije pri Vatikanu, dr. Smodlaka, se ne vrne več na svoje mesto, ampak bo imenovan kdo drugi.

DAROVI ZA «MALI LIST».

Vidav Marija, Opčine, 1 L.; Leban Ignacij 20 L.; M. Planinšek 15 L.; Družina Humar 10 L.; Butkovič 3.15 L.

PODLISTEK

Zločin in kazen

(Nadaljevanje).

«S par groši hočete odkupiti življenje in kri mojega moža?» je zavpila žena. Njen beli obraz je rdeče žarel, dvignila je stisnjeno pest. — «Odkupiti se hočeš? — Njegova kri naj pride nad tebe. Ti si ga pogubil».

«Jaz»? Gopod Roita se je kratko zasmejal. — «Nihče ne more za to», se je obrnil k okrajnemu zdravniku. «Jaz najmanj, moja častna beseda».

«Naravno», je vdano rekel doktor. — «Vi!» dal je vrtnarju znamenje, — peljite to osebo proč».

«Pojdite, bodite dobri!» Menart je prijel ženo za roko. Ona pa ga je pahnila proč, stopila z otrokom tik ob mrliča in ponovila z dvignjenim kazalcem, da je zvenelo kot prisega:

«Pogubil si ga. Slišala sem tvoj glas, kako sta se kregala, ko ni hotel ven na balkon. Ti, ti si ga pogubil, mojega Jožeta, moje življenje in mojo srečo — o Bog — očeta» — dvignila je otroka proti nebu — «tega ubogega revčka tu — ».

Glas ji je zastal, začela je glasno ihteti. Samo trenutek. Nato je požrla solze, se zravnala v vsej svoji velikosti in govorila okoli stoječim:

«Vi! Sedaj pazite. Ko bo moj Jože pokopan, potem pride vrsta na tega tu. Tožila ga bom. On je morilec. — Ti moja uboga miška!» Stisnila je otroka na srce in zopet zaihtela, — «ne bom jenjala in ne bom počivala, dokler ga ne bodo obesili, človeka, ki je pogubil tvojega očeta».

«Že prav, že prav», je rekel gospod Roita. «Naredite pozneje, kar hočete, ampak tu ne delajte sedaj več škandala, — prosim gospod doktor, pojdite še gor, moji ženi je postalo slabo vsled strahu».

Preden je stopil z zdravnikom skozi vrata, se je nehote ozrl, videl je ženo poleg mrliča, voščenobledo, s krvavimi madeži na bradi in vratu, oči obrnjene kvišku, na ustnicah obtožbo, krvavo obtožbo: morilec!

Take stvari se ne smejo gledati! Danes so meso in kri, jutri pa strahovi, ki sedejo podnevi z nami k mizi, v temi obkolijo našo posteljo, dokler se nam ne zazdi ta lepi božji svet kot dvorana strahote, polna režajočih se pošasti in življenje kot izprehajajoča se smrt.

Četudi so ji vsi domači in znanci, župnik, pa tudi okrajni sodnik iz Rotbruna jasno predočili ogromne stroške in neuspeh tožbe, je vendar vdova Lenc vztrajala na tem, da toži gospoda pl. Roita kot «morilca» svojega Jožeta. Razprava se je vršil pri okrožnem sodišču v K. Tožiteljico je zastopal neki zakotni odvetnik najnižje vrste; obtoženca, ki ni bil osebno navzoč, pa imenitni pravni zastopnik iz prestolnice.

Najzanimivejši pri razpravi je bil brez dvoma zagovor zadnjega, v kate em je jasno dokazal, da si je zidar Lenc razbil lobanjo iz gole zlobnosti, in pa zato, da bi izsilil bogato odškodnino za bolečine, in da je tožba zgolj anarhistični napad na zastopnika nravnosti in inteligence.

Mož nravnosti in inteligence je bil oproščen. Tožiteljica je padla skoraj v nezavest, ko je slišala obsodbo; dva slugi sta jo morala peljati iz dvorane.

Konec je bil, da je morala plačati svojih par grošev odvetniku in se vrniti domov z enim samim goldinarjem v žepu. Doma pa je vrgel gospodar njo in njenega otroka na cesto; osebe, ki je tožila graščaka, ne more imeti pod streho.

Strta na duši in na telesu je blodila ves dan po poljih in pečinah, prišla do potoka, ki je ozek, pa zelo globok. Hotela je skočiti v vodo, tedaj je začel njen otrok plakati: «Mamica! Mamica!»

Kaj naj stori z otrokom? Ali naj ga utopi? Njen Jože ga je imel tako rad. Ali naj ga pusti na razpotju, da ga bodo našli ljudje iz vasi in ga vtaknili v ubožnico, kjer ga bodo pretepavali in ne bo dobil ničesar jesti?

Njen Jože ga je imel tako rad! Ne, ne bo uničila malega črvička, in ne bo mu uničila tudi matere; radi otroka se bo vrnila v življenje — v bedo.

Šla je skozi vas kot skozi tuj kraj. Nihče je ni poznal, nihče ni hotel o njej vedeti. Na mnoga vrata je potrkala in prosila mleka za otroka.

Beračiti! O Bog, kako to boli! Nihče ni imel česa zanjo. Bogata kmetica je rekla: «Tožiti graščaka! Fuj, hudič!» — In Leblov Janez, ki ji je bil nekdaj naklonjen, je rjovel s svojim basom, da ga je čulo pol vasi: «Na, to si ga polomila! Ti Urša neumna! Sedaj imaš! Pojdi le naprej, sedaj te ne bom nikoli poročil».

V mali hišici poleg cerkvice je gledala skozi okno mala, grbasta oseba s sivimi lasmi. Bila je to pobožna Mina, tretjerednica, ki vsak dan moli psalme in gre vsako soboto k spovedi. Živahna Marija se je večkrat smejala, če je tako pridigovala: «Zakonski stan — bolestni stan! Boljši je samski stan!» — O, kako prav je imela! Zakonski stan — bolestni stan!

«Marija!» je zaklicala starka z okna. — «Marija, pridi gor k meni! Rada bi ti nekaj povedala».

Vdova je prišla gor ter sedla tresoča se in jokajoča na stol, ki ji ga je Mina ponudila. Mina ji je dala kave, otroku mleka in kruha ter govorila marsikaj, tako po svoji navadi, da moramo zaupati na Mater božjo ,da bo že vse spet boljše, da bo sam Bog v nebesih obrisal naše solze in končno je stavila revi predlog: «Marija, nočeš li ostati pri meni? Vzamem te pod streho, tebe in tvojega otročička. Ne bo ti treba nič plačati, samo semtertja mi boš malo pomagala pri šivanju. — Hočeš ostati pri meni? Da?»

Vdova se je naslonila s komolci na mizo, glavo na roke in zaihtela par besedi: «Saj je vseeno, toda hočem že — Bog ti bo povrnil, Mina, za mojega ubogega otročička».

Kaj nam z dežele pišejo

Kako je bilo ob potresu.

Uredništvo je prejelo od vseh strani poročila o novoletnem potresu. Poročevalec z **Voloskega** pravi: «Podzemeljsko ropotanje je bilo čuti kakšnih 50 sekund, toda škode ni bilo nobene. To ni dobro znamenje, da nam pride tak nenavaden gost voščit novo leto, pa še tako s poudarkom». — **Iz Knežaka** pišejo: «Najhujše se je čutil potres na Juršičah, kjer so posebno bori na Kržišlovcu strašno šumeli. Par hiš je pokazalo razpoke. Strahu je bilo dosti; največja nesreča je zadela Gašperja, ko so se mu usule trske v krožnik, ko je ravno večerjal». — **Na Golcu** je sedel pijanec v gostilni, klel Boga in Mater božjo ter govoril: Ni Boga. Ko je v tleh zagrmelo, se hiša zmajala in pohištvo zaropotalo, je prebledel in zatrdil: Je Bog! Da le ne bi spet pozabil. — Poročila smo dobili tudi s Čelj, iz Kort in iz Zagorja.

VOLČJADRAGA.

Letos so tudi po stari navadi hodili pet na čast sv. Trem kraljem, ali ne fantje, nego možje. Vsak bi rekel: Čast jim. Jaz pa sem druge misli. To pa zato, ker bi morali biti tisti možje bolj pobožni. In ne bi smeli preklinjati, kakor se je zgodilo v več hišah, da so jih pošiljali na misijon v Bilje. Očitali boste morda, češ kje so pa fantje? Res jih ni veliko v naši vasi in razkropljeni so po svetu. Kar jih je doma, moram reči, da so tudi nekoliko mrtvi, vendar so nam napravili za Silvestrov večer dve igri. Štokovo «Trije tički» in Vodopivčevo «Cigani». Igre so dobro uspele. Potem se je pa plesalo, brez tega ne gre pa ne gre. Sicer pa me veseli, da se je mladina prebudila in pričakujem spet kmalu kake prireditve. Prosim pa, da bi se plesi opustili, da ne pridete na pot tistih mož, katere sem zgoraj opisal. Želim tudi, da bi se ustanovilo kakšno društvo.

Opazovalec.

TINJAN pri Kopru.

Dovolite, gospod urednik, da zapišem par besed o razmerah na Tinjanu. Pri nas smo verni, spoštujemo cerkev in duhovščino, kakor malokje drugod. No vendar se najdejo tudi pri nas nekaki agitatorji, kateri za hrbtom žaljivo govore. Taki delajo nemir in zdraho med ljudstvom. Nedolgo tega se je spet vzdiginla nekakšna agitacija v cerkvenih rečeh. Dva sta šla na Gornje Škofije. Prišla sta tudi k Marku Lazarju; on ju je pa tako obdelal, da sta pospravila svoje protokole in šla proč. Taki agitatorji so nam že večkrat škodovali. Pred par leti smo imeli za župnika g. Magdiča. Ker ni imel državljanstva, je moral proč. Tudi njemu so škodovali taki zahrbtni nasprotniki.

GORNJA KOŠANA.

Za napredek deklet. — Od 27. do 30. decembra smo imele dekleta duhovne vaje, katere je vodil č. g. Srečko Gregorec iz Matenje vasi. Poučeval nas je, kako mora pošteno dekle živeti, da bo v ponos domači vasi in celi fari. Posebno nam je priporočal ponižnost kot najpotrebnejšo čednost. Zadnji dan duhovnih vaj smo imele skupno sv. obhajilo. — Na žalost sem opazila, da niso vsa dekleta zadovoljna in ne vpoštevajo naukov ponižnosti. — Č. g. Gregorcu, kakor tudi domačemu g. župniku se toplo zahvaljujemo za trud in požrtvovalnost.

KORTE.

Letina 1925. je bila pri nas srednja. Vina malo, sena tudi malo, drugih pridelkov srednja mera. Preživljamo težke čase; davki nas pritiskajo, a denarja manjka še za življenje. — Zadnji dan starega leta smo pokopali vrlega mladeniča Andreja Vuka, kateri je nenagloma umrl. Bog mu bodi milostljiv. Družini naše sožalje.

KNEŽAK.

Naša statistika. Lansko leto je bilo v fari rojenih 77, umrlo jih je 42, poročenih je bilo 15 parov. V Rim jih je šlo 11 z Goričani na svetoletno božjo pot; nobeden se ne kesa, najmanj še najstarejša, 73 let stara žena iz Bača.

ZAGORJE.

Naveličali smo se čakati na obljubljene zvonove. Jezilo nas je, da nas pesmimica slavi:

Zagorski zvonovi prav milo pojo...

a je samo veliki «jamral» v zvoniku, ker ni bilo kompanije. Smilil se nam je revež-samotar, segli smo v žepe in smo na Reki pri zvonarju naročili dva nova, da bo pesmica naša res kaj veljala. Slovesno smo jih dne 21. decembra na dveh okrašenih vozovih — v vsakem po 3 pare konj — pripeljali iz Bistrice. Slovesno jih je blagoslovil g. dekan iz Trnovega; zraven je imel še lep govor. Kar drugi dan smo jih v zvonik potegnili, da so nam za Božič že peli. Če želite vedeti, kako zvonijo in koliko tehtajo, pa pridite sami k nam pogledat!

PREGARJE v Brkinih.

Pregarci smo molčeči. A včasih se je treba oglasiti. Poslušaj torej, Mali list, naše novice: Napredovali smo v številu učiteljev; imamo kar tri. Eden je takih navad, da se ga otroci boje. Tako pravi on: če modrost ne gre od zgoraj v otroka, treba jo je od spodaj zabijati vanj. Otroci pa pravijo, da tako učenje boli in zato se ga boje. Dobro je to, da ni vse ure v šoli in so otroci kako urico sami; za to so mu hvaležni. — Druga novost: Tisti, ki čitajo Novice, so sklenili, da je treba zapoditi slovenskega kapelana in učitelja, menda zato, ker ne popivata s šafisti kakor tisti novičarji. Radi bi menda pognali zadnjega slovenskega učitelja in poklicali odkod iz pomarančne dežele še laškega duhovnika. To so take sorte narodnjaki, kateri tisto roko časte, katera jim vina naliva.

ŠKOFLJE.

O nas, Škofeljcih, se pa že dolgo ni nič bralo v Malem listu. Smo bolj tihi, zato pa «špekulantje». To le pa, da po naši vasi od Božiča sem sveti elektrika, se že plača sporočiti v «Mali list». Zasluga za tak napredek gre naprednemu in «ofrčnemu» Jožetu Krznarjevemu, ki je v svoj mlin montiral dinamo, ki proizvaja okrog 3000 sveč močno razsvetljavo. Malokateri je verjel, da je pri nas kaj takega sploh mogoče; pa pokazalo se je, da je. Da bi le našel posnemovalcev.

Iz FAMELJ.

Delavci našega premogovnika so 4. t. m. končali štirinajstdnevno stavko, v katero so bili prisiljeni, ker jim je bilo na plačilni dan dostavljena le polovica plače in jim že zdavnaj zasluženih nadur na ponovno zahtevo še niso izplačali. Upravičenim zahtevam delavcev je vodstvo ugodilo in stavka je bila končana. Zanimivo pa je, da se je vodstvo opravičevalo, češ, da mora poravnati druge terjatve in jim zato primanjkuje gotovine. Saj vendar nekaj izkupijo za izkopani premog: gotovo več kakor znašajo izplačila. Če pa delavcev ne bodo plačevali redno, pa še ono malo dohodkov ne bo; kajti delavci so navezani izključno na svoj zaslužek in lačni pa tudi ne morejo delati.

RODIK.

Občinske nadloge. — Vodovoda smo bili potrebni. Pa smo sekali borovi gozd, da bi z izkupičkom vodovod zgradili. Izkupiček so naložili v neko banko, za katero ni nihče znal, in so čakali primernega časa za delo. Na pritisk občinstva so po dolgem času začeli ter izročili delo nekomu iz sosednje vasi za toliko denarja kolikor so ga imeli v banki. Medtem pa je banka odpovedala zvestobo in ni hotela več izplačevati. Tako je delo obstalo. Vode imamo vedno dovolj, kadar dežuje. — Zvon, ki ga je bila vojska pustila, je počil. Občinski možje so ga dali nekomu popravljat, pa sedaj je zvon izgubil še tisti glas, ki ga je imel. Cerkveni starešina je pa, ko se je ravno prilika nudila, prodal zvonik z dogovorom, da po kupčevi smrti postane zopet občinski. — Tako se pri nas gospodari.

Vaščan.

ČELJE.

Pobožnost na Sveti večer. — Kaj takega še nismo doživeli. Neka dekle je zelo norela za nekega fanta. Fant je pa ni maral. Zato pa mu je njen brat s fovčem prerezal nos. Tako na Sveti večer. Seveda brez vina menda ni bilo. Ranjenec je moral iskati zdravniško pomoč.

GOLAC.

Zapravljivost. — Kraj je siromašen. Zaslužka ni. Nekaj fantov je šlo jeseni na delo v Trst. Ko pridejo za praznike domu, je vse njihovo. Dan za dnem se pije in pleše, dokler je kaj lir. Ni torej čuda, če je pol vasi zadolžene pri Tomažu. Dekletom že primanjkuje robe za krila. Postati bo treba bolj varčni in pametni...

ZANIMIVOSTI.

Varčni cesar.

Cesar Jožef, ki je vladal prècej za cesarico Marijo Terezijo, od leta 1780. do 1790., je bil izdal ukaz o varčevanju. Med drugim se mu je zdela velika potrata, da so mrliče devali v lesene truge; zato je dal ukaz, da se truge ne smejo več rabiti, ampak se mora mrlič zaviti v žakelj in tako pokopati. V mrliški knjigi na Velikem dolu pri Komnu je pod 15. oktobrom 1784. tole zapisano: «Maria, filia Antonii Vouk, sepulta secundum normam praescriptam a summo imperante, nempe in sacco, prima». To se pravi: «Marija, hči Antona Vouka, pokopana po predpisu najvišjega vladarja, namreč v žaklju, prva».

Potomci tiste družine so še vedno na Velikem dolu; po domače jim pravijo «Ukovi».

Gospa in gospodična.

V Helsingforsu so imele ženske velik kongres, na katerem so zahtevale, da se odpravi naslov in naziv gospodična in da bi se rabil za omožene in samice naziv gospa. Govornica je rekla: Moškega najsi bo oženjen ali fant, kličemo vselej gospod, zakaj bi samo pri ženskah različno delali. — V Italiji so lani vpeljali za vse učiteljice, tudi neoženjene, uradni naziv «signora», to je gospa. Pa bo Soča se dosti vode v morje speljala preden se bodo ženske zložile.

Stab. Tip. S. Spazzal - Trieste, C. C. I. 7469

MALI OGLASI

KUPUJEMO in plačamo po najviših cenah drva za kurjavo, oglje, hrastove in bukove hlode, suhe gobe, med, mleko, jajca, maslo itd. — Kmetijsko-trgovsko društvo — Trst, via Raffineria 4.

PRSNI SIRUP izkušeno sredstvo proti kašlju, prehladu, navadnim pljučnim boleznim in influenci, za odrastle in otroke. — Lekarna «Pri Odrešeniku» v Il. Bistrici.

REVMAZAN, (tekočina ali mazilo) uspešno sredstvo proti trganju v udih in kosteh, proti bolečinam in trganju v plečih in križu in proti revmu. — Izdeluje Lekarna «Pri Odrešeniku» — Il. Bistrica.

DOBER SVET JE ZLATA VREDEN. Proti slabosti in bolečinam v želodcu slabemu teku in prebavi, grenkosti v grlu, in zaprtju vživajte **«GASTRIN»** Lekarna «Pri Odrešeniku» v Il. Bistrici

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrdka Gastone Dolinar, Trst — Via Ugo Polonio 5.

IŠČE SE LIR 6000 proti vsakršnim obrestim. Ponudbe pod «Posojilo» na upravo «Malega lista».

Primarij kirurg sanatorija Villa S. Giusto in občinske bolnišnice v GORICI

Dr. LOJZE SUSSIG,

prej asistent na dunajski vseučiliščni kliniki profesorja Hohenegga, sprejema vsak delavnik od 2-3 popoldne Corso Verdi 21-II, telefon štev. 196.

Zobozdravniški ambulatorij

TRST, v. Settefontane št. 6

od 9. do 12. ure in od 15. do 19 ure

Ljudske cene.

JAKOB ŠULIGOJ

Prvi in edini slovenski urar in zlatar v

GORICI

Gosposka ulica 19

Priporoča svojo veliko zalogo vseh vrst ur, zlatnine in srebrnine, vse po nizkih cenah.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. MERMOLJA

specijalist

za zobne in ustne bolezni

sprejema

v Gorici na Travniku št. 5, II.

od 9-12 in od 3-5

Röntgenološki zavod

PRIMARIJA

dr. A. de Fiori

v Gorici

Corso Vittorio Em. III. 14

Sprejema od 9-12 in od 2-4

Privatna klinika

D.r Cicero

v Postojni

izvršujejo se vse kirurgične in notranje operacije

vsa električna zdravljenja

Žarki X.

ALOJZIJ POVH

URAR IN ZLATAR

piazza Garibaldi 2, I. n. Tel. 3-29

Lastna tovarna in delavnica. Prodaja, kupuje, popravlja vsakovrstne predmete. — Korist vsakega je, da se prepriča o cenah.

GOSPODARSTVO

Kaj je z nekdanjo poštno hranilnico.

Poslanec Besednjak je tajništvu Kmečko-delavske zveze poslal sledeče pojasnilo, katero bo živo zanimalo premnoge naše čitatelje.

«Zopet in zopet se oglašajo ljudje v tajništvu naše politične organizacije in povprašujejo, kedaj se bodo končno izmenjale krone, naložene v Avstrijski poštni hranilnici. Že davno je izšel odlok, da se zamenjajo krone v lire po 60 od sto, a denarja noče od nikoder biti. Ko sem bil zadnjič v Rimu, sem šel radi tega poizvedovat na poštno in finančno ministrstvo in zahteval pojasnil. Odgovorili so mi, da so težave na Dunaju pri Avstrijski poštni hranilnici in da se bo denar takoj izplačal, čim izvrše na Dunaju predpisane uradne formalnosti. Ker se mi je zdelo vendarle čudno, da se vlečejo ti uradni posli na Dunaju kar par let, sem se koncem decembra o priliki svojega potovanja na Dunaj oglasil pri Avstrijski poštni hranilnici ter govoril z njenim guvernerjem dr.jem Schusterjem, bivšim avstrijskim trgovinskim ministrom. Guverner je poprašal takoj načelnika pristojnega urada in mi pojasnil, da je blizu 20.000 hranilnih knjižic iz naših krajev že davno potrjenih in poslanih že tudi v Italijo. Ostalo je le še majhno število, ki bo ravnotako kmalu rešeno. Toda vsa težava je drugje. Denar se radi tega ne more izplačati, ker mednarodna pogodba o Avstriski poštni hranilnici še danes ni potrjena in postavno veljavna. Guverner Schuster mi je pokazal pogodbo in v njej je zapisano, da stopi v veljavo šele z dnem, kojo potrdijo vsi parlamenti nasledstvenih držav. Do danes so pogodbo potrdili italijanski parlament, avstrijski in jugoslovenski, manjka baje potrdilo Češkoslovaške, Poljske in Romunije. Dokler tudi te države ne potrde v parlamentih pogodbe, ni še veljavna in se denar ne more zamenjati. **To je vzrok,** radi katerega naše ljudstvo čaka že leta zaman na izmenjavo.

Treba je torej še potrpeti, dokler ne bo pogodba potrjena od vseh nasledstvenih držav ali pa naj rimska vlada plača iz svojega žepa ljudem naloženi denar kot nekak predjem.

To bi bilo najbolj pametno, saj to zahtevajo tudi fašistovski poslanci Julijske dežele. **Dr Besednjak.**

Na to ne pozabiti

Na kaj? Na drevje. Zima je čas, ko drevje počiva in zbira nove moči, da bo na spomlad ozelenelo, cvetelo in pripravilo sad, ali pa vsaj zrastlo naprej. Nemarni kmetje puščajo drevje čisto iz misli, skrbni gospodarji pa ga goje. Drevje je treba gojiti, oskrbovati, mu streči, ne le dokler je mlado, ampak vedno naprej. Saj to delo je razmeroma majhno ter se prav dobro izplača. Poleti kmet res ne utegne veliko hoditi okoli drevja — toda lepi zimski dnevi v januarju februarju in še v marcu nudijo poceni priliko, da se naredi, kar je potrebno.

Sadno drevje.

V mrzlem času je treba nabrati cepov za pomlad. Izbiraj jih le z zdravega in plemenitega drevja ne prestarega, ne premladega. Izbiraj s tistih dreves, katera vidiš, da dobro uspevajo in rada rode. V mrazu nabrani cepiči se morajo hraniti na mrzlem in suhem kraju (zakrijejo se s peskom ali prstjo) do tedaj, ko bo za cepitev ugoden čas.

Drugo potrebno delo pozimi je čiščenje sadnega drevja. Treba je požagati suhe ali polomljene veje, obrezati poganjke, ostrgati mah in lišaj. Vse take odpadke pa moraš po izvršenem delu spraviti proč, ne pustiti da leže po vrtu raztreseni. Staro, oslabelo drevje posekaj in izkoplji štor iz tal. Staro naj se ti ne smili, saj nima duše. Zato pa imei veselje saditi mlado in veliko mladega. Kjerkoli je primeren prostor, tja vsadi drevo.

Glej, da bo tvoj sadni vrt lep in prijazen. Drevje mora biti lepo ravno, otrebljeno, snažno, v primerni razdalji drevo od drevesa, ne trujeva goščava, da bi se lahko Izakov oven notri ujel za roge. S takim oskrbovanjem boš dosegel največji mogoči pridelek ne le sadja, ampak tudi trave.

Drevje za les.

V Italiji je les drag in bo še. Izplača se umno gojenje takega drevja, ki daje trgovski les. Saj že hruškov les ni brez cene. Tudi oreh daje sad in les; enako češnja. Brest, javor, jesen, lipa, gaber itd. — vse se proda, če je deblo ravno in zdravo. Sadite takega drevja prav mnogo, saj tal ne manjka, le nekaj malega truda je treba.

Ali ste že očistili borovce od belih zapredkov škodljivega prelca? Ali ste sadili kaj mladih borovcev in smrek? Kaj bo z bukovim gozdom?

Ne pozabiti!!

Pokrivanje vprežne živine

Vprežne živali, konje, vole, pokrivamo pozimi zaraditega, da zabranimo prehlajenje. Pri tem se pa večkrat dogajajo napake, vsled katerih dosežemo ravno nasprotno tega, kar smo nameravali. Predvsem treba povdariti, da živine ne smemo odevati pri delu, kajti tedaj se še bolj spotijo in še prej prehladijo. S pokrivanjem živine hočemo namreč preprečiti izgubo toplote iz njih telesa in zabraniti pristop mrzlega zraka. Toda če ni ravno prehudega mraza ne odevajmo živine, kajti ta se pri tem še najprej privadi mrzlemu zraku, se utrdi, ne da bi se omehkužila. Če se pa živali redno pokrivajo, tudi pri malem mrazu, se omehkužijo in tim lažje prehladijo. Torej dosežemo ravno nasprotni učinek od onega, ki smo ga nameravali. Iz vsega tega sledi pravilo: Vprežno živino odevajmo šele po delu, ko stoji na miru ali ko počiva, nikdar pa ne pri delu samem; in tudi to šele tedaj, ko je zračna toplota tako nizka, da obstoji nevarnost prehlajenja pri živini.

Cene po Italiji. Pšenica 190-200 lir stot. Koruza 116-127. Seno 62-86. Voli 460-600 krave 320-480, teleta 525-850.

Cene po Istri. Črno vino: Koper 280-320, Buzet 240, Sv. Nedelja 220-250 Belo vino: Koper 280-320, Buzet 210 Sv. Nedelja 200-240. Olje: 8-11 liter. Seno: 25-33 stot. Mleko: 0.80-1.60 liter. Jajca: 60.-1.— komad. Oglje: 40-60 lir stot.

Po čem je lira?

Dne 13. januarja si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 43.50 L.
za 100 č. kron — 73 30 L.
za 100 fr. frankov 94 40 L.
za 100 šilingov — 346.— L..
za 1 dolar — 24 65 L.
za 1 funt] — 120.10 L.

Zobozdravniški ambulatorij
Dr. CICERO - Postojna
sprejema vsak dan od 9-12; 14-18
Vsa dela zajamčena in po ljudskih cenah.

Zobozdravnik
Dr. D. Sardoč
specijalist za ustne in zobne bolezni perfekcijoniran na dunajski kliniki
JE ODPRL SVOJ AMBULATORIJ
V TRSTU
Via M. R. Imbriani 16, I.
(Prej Via S. Giovanni)
ter ordinira od 9-12 in od 3-7.

Kdor rabi
Pohištvo, šivalne stroje Singer in druge potrebščine za stanovanje
naj si ogleda zalogo pohištva
G. BREINER
TRNOVO
pri Bistrici in OPATIJA, predno kupi kje drugje.

Predno prodaste
KOŽE
Kun, lisic, vider, divjih koz in druge divjačine, kakor tudi domačih živali, vprašajte za ceno.
Franc Stres, Kobarid
Zaloga usnja in raznovrstnega obuvala, na drobno in na debelo. Blago prvovrstno; cene take, da se ni bati konkurence.

Zadružna knjigoveznica
GORICA, VRH PLACUTE, 18.
Veže preprosto in najbolj elegantno za zasebnike, občinske, župne in šolske urade, za društva.
Medmestni telefon štev. 253.

Najvišje čene plačujem za
KOŽE
kun, zlatic, isic
dihurjev, vider, jazbecev, mačk, veveric, krtov, divjih in domačih zajcev.
D. WINDSPACH
Trst, Via Cesare Battisti št. 10 II. nadst., vrata 16
Sprejemajo se pošiljatve po pošti

Čevljarnica FORCESSIN
odlikovana v Parizu in Genovi 1924.
z veliko premijo, diplomo in zlato svetinjo
Trst via Caprin 5 pri Sv. Jakobu Trst

KADAR KUPUJEŠ ČEVLJE, MISLI NA VSE:
1.) da bo zdravo za nogo,
2.) da bo elegantno,
3.) da bo trdno,
4.) da bo cena primerna.
FORCESSIN TE ZADOVOLJI V VSEH TOCKAH.
Slovenci! Kupujte samo pri FORCESSINU!

Največja zaloga pohištva
na Goriškem - GORICA, Via Carducci (Gosposka ul.) 14
Ustanovljena leta 1897.
Na izbiro 50 celotnih oprem
bodisi za spalnice bodisi za obednice
od prav preprostih do najbolj razkošnih
Cene zmerne! Delo trdno!
Pohištvo lastnega izdelka, izvršeno od prvovrstnih delavcev vsake stroke
ANTON BREŠČAK
VIA CARDUCCI (GOSPOSKA UL.) 14

Jakob Bevc
urarna in zlatarna
TRRT - Campo S. Giacomo Št. 5
ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah.
KRONE plačuje više kot vsi drugi.
ZALOGA raznovrstnih ur in zlatenine.

Cerkvena umetnost - Dober tisk
NOVA TRGOVINA
ENRICO TOFFOLETTO
TRST, Via del Pesce 4
Velika izbira slovenskih molitvenikov, nabožnih knjig, podobic, svetinj in in drugih nabožnih predmetov.
Cerkvena obleka in potrebščine.
KONKURENČNE CENE.

Ljubljanska kreditna banka
Podružnica v Trstu: Via XXX Ottobre 11
Brzojavni naslov: Bancalubiana - Telefona: 5-18, 22-98
Podružnice: GORICA, Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Logatec, Maribor, Metkovič, N. Sad, Ptuj, Sarajevo, Split.
Centrala v Ljubljani
Delniška glavnica in rezervni zaklad: 60.000 000 dinarjev
Bavi se z vsemi bančnimi posli. - Sprejema vloge na vložne knjižice ter jih obrestuje z 4%, a vloge na tekoče račune v lirah in v dinarjih po dogovoru najbolje - Izvršuje borzne naloge in daje v najem varnostne celice (SAFES)
Blagajna je odprta od 9½ do 12.30 in od 14½ do 16 ure.